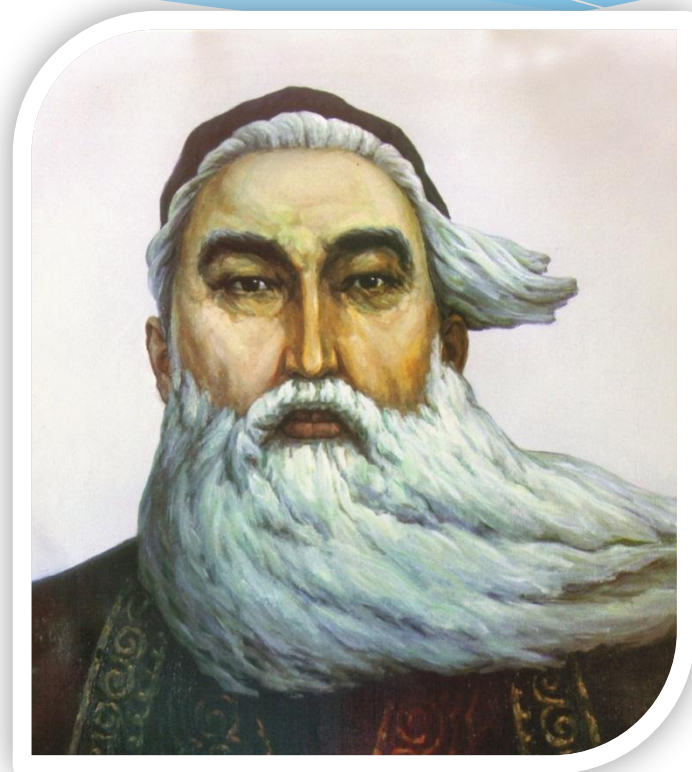

*Құрманғазы
Сағырбайұлы*

Өмірбаяны

- * Туып-өскен жері Бөкей хандығы, қазіргі Батыс Қазақстан облысының Жаңақала ауданына қарасты Жиделі деген жер. Топырақ бұйырған орны – Астрахан облысының бұрынғы «Шайтани батага», қазіргі «Құрманғазы төбе» деп аталатын жер.

Шыққан тегі – Кіші жүз, он екі ата
Байұлынан өрбіген Сұлтансиықтың
Қызылқұрт бұтағы.

Құрманғазының әкесі Сағырбай (шын аты
Дүйсенбай деген сөз бар) өнерге мойын бұра
алмаған, шаруа адамы болыпты.

Құрманғазының анасы Алқа да келін болып
түскенше даланың ерке желіндей еркін өсіп,
еркек - шора болып, ойын - тойдың шырайын
келтірген.

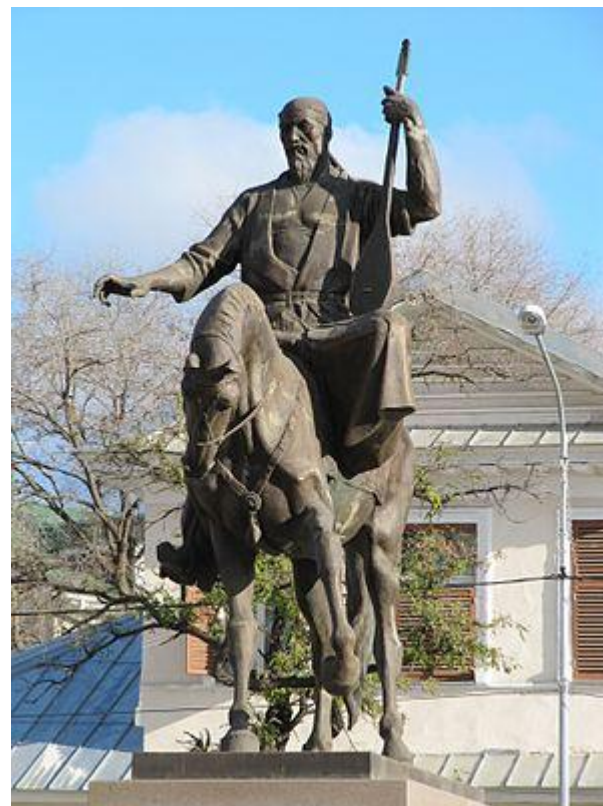
* *Құрманғазының бала кезінен - ақ ең айтқыш тілі, ең сезімтал тілі қос ішекті **домбыра көмейінен шығатын күй тілі еді.** Сондықта да, ол сахараның даңғыл көкірек дәулескер күйшісі Соқыр Есжанді алғаш көріп тыңдасымен-ақ домбырасынын тілін мен дінін түсініп, ұйып тыңдайды.*

* *Құрманғазының ұстазы -
Ұзақ күйші. 1830 жылы
Беріштен шыққан Исатай
Тайманұлы және оның жан
досы, дауылпаз ақын,
дәулескер күйші Махамбет
Өтемісұлы бастаған Жәңгір-
ханға шаруалар көтерілісінде
Құрманғазы да болады. Сол
жылдарында «Кішкентай»
деген күй шығарады.*

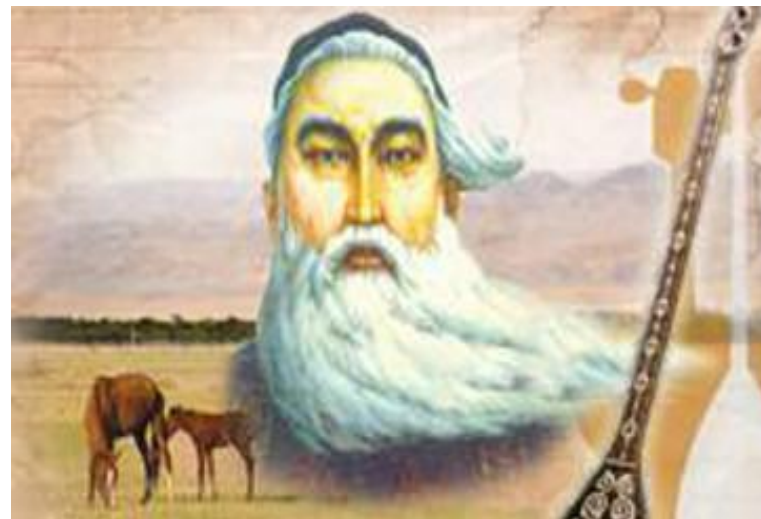

** 1857 жылы
Құрманғазыны түрмеге
отырғызады. Сібірге
айдатайын деп жатқан
жерден ол қашып
құтылады. Екінші рет
оны Орынбор түрмесіне
қамайды, бірақ генерал-
губернатор Перовскийдің
қолдауымен
құтқарылады.*

Шығармалары

* Құрманғазының ғұмыр кешкен уақыты, әсіресе оң солын танып, өмір-тіршілікке белсене араласа бастаған кезі мейлінше күрделі еді. Бұл кезең патшалық Ресей жүргізген отаршыл саясаттың ең бір қарқын алған, әбден құныққан, шектен шыға басынған кезі болатын.

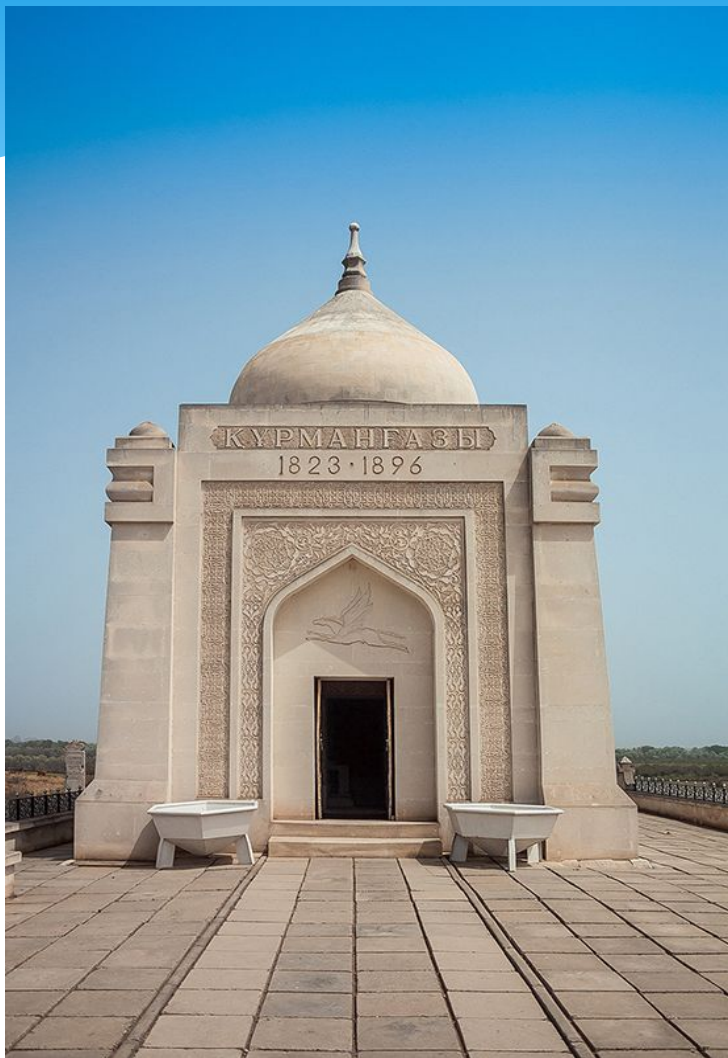
Құрманғазының ел басына келген ауыр тауқимет кезіндегі шығармалары

Құрманғазы өмірге ғашық күйші. Тіршіліктің нұрлы сәттеріне ол балаша қуанып, қалтқысыз сезімге бөлене алады.

Ресей жерінде Астрахан облысы, Володар ауданы Алтынжар аулында жатыр.

***Кесенесін** Әбіш*

Кекілбаевтың ұсынысымен жерлесіміз, қосай Мақсұт Нұрқабает салып, екі жылда аяқтады.

*1996 жылы күйшінің басына **үлкен мавзолей** орнатылды. ҚР Президенті Н. Назарбаев, Ресейдің Премьер-министрі В. Черномырдин кесененің ашылуына қатысты.*

*2005 жылы Ресейдің Астрахань облысы Володар ауданындағы Алтынжар селосында ұлы күйші **Құрмангазы атындағы мемлекетаралық мәдени орталық** ашылды. Киіз үй пішіндес ғимаратта Құрмангазының мұражайы, қазіргі заманғы қонақүй және музыка бөлмесі орналасқан.*

Мұражайға 19 ғасырдағы қазақ тұрмысының жәдігерлері, Құрманғазының киімдері мен тұтынған заттары қойылған.

*2008 жылдың
желтоқсан айында
Астрахан қаласының 450
жылдығына,
Құрманғазының 185
жылдығына қазақ елі
биіктігі алты метр (үш
метрі гранит) тұғырға,
аттың үстіне
домбырасын көтере
ұстаған Құрманғазыны
қондырды.*

**Атырау қаласындағы
Құрманғазы ескерткіші**

**Астана қаласындағы Құрманғазы
ескерткіші**

*Назарларыңызға
рақмет!!!*